

Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Λυκείου
Κριτήριο αξιολόγησης

Ονοματεπώνυμο: _____

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στις αρχές του Δεκέμβρη μια έκθεση τάραξε τους ήδη ανήσυχους γονείς. Οι ελληνοί παιδες -κατά την έκθεση- καταλάμβαναν από την 25η έως την 28η θέση μεταξύ 265.000 μαθητών από 31 χώρες. «Μέτριοι στις ξένες γλώσσες, ουραγοί στον αναγνωστικό και φυσικό-επιστημονικό αλφαριθμητισμό, πάτος στα μαθηματικά» έγραψαν οι εφημερίδες. «Η έρευνα έγινε με αγγλοσαξονικά κριτήρια, που δεν μας ταιριάζουν» αντέτειναν φορείς της εκπαίδευσης.

Εμείς θα σταθούμε σε αυτό που δεν σημείωσαν ούτε οι μεν ούτε οι δε: οι μαθητές της Φινλανδίας, που κατέλαβαν την πρώτη, την τρίτη και την τέταρτη θέση, αντίστοιχα, παίζουν στα δάχτυλα το Διαδίκτυο και συμπληρώνουν τις γνώσεις τους με προσωπική μελέτη βιβλίων και εκπαιδευτικών CD. Ο λόγος; Στη χώρα αυτή τα σχολεία τελειώνουν το μάθημα στις 4:00 μμ. και δεν δίνουν ίχνος εργασίας για το σπίτι. Η όλη εκπαίδευση που παρέχεται ολοκληρώνεται στο σχολικό ωράριο εργασίας, αφήνοντας τα παιδιά ελεύθερα να ξεκουραστούν, να παίξουν, να επικοινωνήσουν, να ψάξουν τον κόσμο τους... ό,τι θα ήθελε να μπορεί να κάνει και κάθε λαχανιασμένο Ελληνόπουλο που τρέχει να προλάβει φροντιστήρια, σχολές και ιδιαίτερα!

Η διαφορά που προκύπτει «εκ του αποτελέσματος» είναι ότι η κάποτε περιθωριακή Φινλανδία εξάγει σήμερα υψηλή τεχνολογία σε όλο τον κόσμο και έχει ένα από τα υψηλότερα βιοτικά επίπεδα, ενώ η Ελλάδα... απλώς εισάγει.

Η τεχνολογία λοιπόν δεν είναι απαραίτητα αίτιο καλής παιδείας, αλλά είναι σίγουρα αιτιατό. Το πώς και πόσο ο «ψηφιακός αλφαριθμητισμός» μπορεί να συμβάλλει στη βελτίωση των υπόλοιπων θα το εξετάσουμε στο παρόν άρθρο.

Ήδη από τις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας είχε γίνει αισθητό στις αναπτυσσόμενες οικονομικά χώρες ότι η εκπαίδευση δεν θα είναι πλέον θέμα της πρωτοβάθμιας, της δευτεροβάθμιας και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά μια διαδικασία που θα ξεκινά από την προσχολική ηλικία και θα συνοδεύει τον άνθρωπο μέχρι τη δύση της ενεργού συμμετοχής του στα κοινωνικοοικονομικά δρώμενα. Βασικά αίτια αυτής της δραματικής αλλαγής ήταν η επανάσταση της πληροφορίας και η διαπιστωμένη πλέον και συνεχώς διεκρινόμενη εξάρτηση του πολιτισμού μας από τις τεχνολογίες της πληροφορίας (πληροφορική, αυτοματική, ρομποτική, βιοτεχνολογία... και όσες προκύπτουν μελλοντικά από το δούρειο ίππο-υπόλογιστή). Αυτά τα τελευταία θα στιγματίσουν τη μετεξέλιξη της εκπαίδευσης στο νέο αιώνα και θα κάνουν την πίεση στους αυριανούς μαθητές αφόρητη.

Τι μπορεί και πρέπει να γίνει ώστε να αντιμετωπίσουμε τη νέα πραγματικότητα με τις καλύτερες προϋποθέσεις; Πολλά, και κυρίως στον τομέα της αναβάθμισης και του εκσυγχρονισμού της σχολικής εκπαίδευσης. Ας ξεκινήσουμε από τις μικρές ηλικίες.

Ξεκινάμε με μια απλοϊκή διαπίστωση: οι αλάνες δεν υπάρχουν πια. Στις μεγαλουπόλεις έχουν ήδη γίνει οικόπεδα και στα χωριά πάρκιν για το δεύτερο αυτοκίνητο. Τα παιδιά μας παίζουν πλέον «εν οίκω» ή σποραδικά σε κλειστούς παιχνιδότοπους. Η τηλεόραση, ο υπολογιστής και τα μηνύματα στο κινητό τηλέφωνο έχουν υποκαταστήσει ήδη το «κρυφτό» και τα «μήλα». Συνάμα, ο ελεύθερος χρόνος τους έγινε μια χίμαιρα που χάνεται σε διαδρομές απαντών «υποχρεώσεων». Το αποτέλεσμα: πενιχρό. Οι γονείς απανταχού της χώρας αναρωτιούνται με αμηχανία τι άλλο μπορούν να κάνουν για να μεγεθύνουν την έφεση των παιδιών τους στη μάθηση και να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους. Η εξίσου απλοϊκή απάντηση -που την προσβεύουν όμως όλοι οι παιδοψυχολόγοι και παιδαγωγοί- είναι μία: κάντε τη μάθηση παιχνίδι, δώστε στα παιδιά σας τη χαμένη τους παιδικότητα, αφήστε τα να αυτενεργήσουν. Πώς μπορεί να γίνει αυτό; Με το να μετατρέψετε το αυριανό τους εργαλείο δουλειάς σε εργαλείο μάθησης και ψυχαγωγίας. Έστω -θα πείτε, ίσως-, αλλά μπορεί ο υπολογιστής να ανταποκριθεί με επάρκεια σε κάτι τέτοιο; Θα το δούμε.

Θέματα

A. Αφού μελετήσετε προσεκτικά το κείμενο, να συνθέσετε την περίληψή του σε 100-120 λέξεις.

Μονάδες 25

B1. Να αναπτύξετε σε μια παράγραφο 100 λέξεων το νόημα του παρακάτω αποσπάσματος του κειμένου: «...η εκπαίδευση θα είναι μια διαδικασία που θα ξεκινά από την προσχολική ηλικία και θα συνοδεύει τον άνθρωπο μέχρι τη δύση της ενεργού συμμετοχής του στα κοινωνικοοικονομικά δρώμενα».

Μονάδες 15

B2α. Με ποιον τρόπο αναπτύσσεται η δεύτερη παράγραφος του κειμένου; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

β. Ποια στοιχεία συνηγορούν στο ότι το κείμενο που διαβάσατε είναι άρθρο;

Μονάδες 8 (α:5, β:3)

B3. Ποιος είναι ο τρόπος πειθούς και πώς υλοποιείται στην α' παράγραφο του κειμένου;

Μονάδες 7

B4. Ο αρθρογράφος χρησιμοποιεί στο κείμενό του ερωτήσεις. Τι νομίζετε ότι πετυχαίνει μ'αυτή την τακτική;

Μονάδες 2.5

B5. τάραξε, ουραγοί, αιτιατό, αφόρητη, χίμαιρα : να γράψετε από ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παραπάνω υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 2.5

Γ. Η σύγχρονη εκπαίδευση φέρνει τους νέους σ'επαφή με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές από μικρή ηλικία, με συνέπεια ορισμένοι απ'αυτούς να κατέχουν γνώσεις και δεξιότητες σχετικά με τη χρήση τους, τις οποίες δε διαθέτουν κάποιοι ενήλικες. Ποιες επιδράσεις, θετικές και αρνητικές, μπορεί να έχει το φαινόμενο αυτό στις σχέσεις των νέων με τους μεγαλύτερους, γονείς και δασκάλους; Πώς, με βάση αυτά τα δεδομένα, νομίζετε ότι μπορεί να αναπτυχθεί μια βαθύτερη σχέση ανάμεσα στις δύο γενιές; Να αναπτύξετε τις απόψεις σας σ'ένα αποδεικτικό δοκίμιο (500-600 λέξεις).

Μονάδες 40

-
1. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
 2. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες.
 3. Δυνατή αποχώρηση: μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

Νεοελληνική Γλώσσα

Κείμενο προσομοίωσης: Πληροφορική και εκπαίδευση

Κρατώ σημειώσεις από παράγραφο σε παράγραφο, επιλέγοντας τα ουσιώδη - πρωτεύοντα στοιχεία στη βάση της ροής των νοημάτων, της σχέσης αιτίου - αποτελέσματος και της λογικής σύνδεσης.

- Μια πρόσφατη έρευνα, ανάμεσα σε διάφορες χώρες, αναφορικά με το γνωστικό επίπεδο των μαθητών, κατέδειξε τις χαμηλές επιδόσεις των Ελλήνων μαθητών.
- Οι μαθητές της Φινλανδίας, που ξεχώρισαν, ολοκληρώνουν τις υποχρεώσεις τους στο πλαίσιο του σχολικού ωραρίου, έχοντας ελεύθερο χρόνο να αυτενεργήσουν, σε αντιδιαστολή με τους "φορτωμένους" Έλληνες μαθητές.
- Ως απόρροια αυτού, η Φινλανδία έχει υψηλό επίπεδο τεχνογνωσίας και ζωής.
- Έτσι, η τεχνολογία είναι απότοκος του ορθού εκπαιδευτικού συστήματος και προκύπτει το ερώτημα κατά πόσο η πληροφορική συντελεί στη βελτίωση της παιδείας και της ποιότητάς της.
- Άλλωστε, η διά βίου εκπαίδευση είναι αίτημα των καιρών μας, καθότι η πληροφοριακή εξέλιξη και η διεύρυνση των εφαρμογών των νέων τεχνολογιών αυξάνουν τις απαιτήσεις για τους μαθητές του μέλλοντος.
- Για να υπάρξουν ευοίωνες προοπτικές, πρέπει να αναβαθμιστεί το εκπαιδευτικό σύστημα.
- Είναι γεγονός ότι ο ελεύθερος χρόνος των νέων συρρικνώνεται και οι υποχρεώσεις τους πολλαπλασιάζονται. Γι' αυτό και προκύπτει το ζητούμενο της φιλομάθειας των μαθητών, της βελτίωσης των επιδόσεών τους και της αυτενέργειάς τους.
- Θα μπορέσει άραγε ο υπολογιστής να συμβάλει στη μάθηση, χωρίς να αναιρεθεί η καλή διάθεση και η ψυχαγωγία;

Περίληψη

Το κείμενο αναφέρεται στη σχέση της πληροφορικής με την εκπαίδευση. Αρχικά, επισημαίνεται ότι με βάση μία έρευνα σε γνωστικό επίπεδο, οι Έλληνες μαθητές υστερούν σε σχέση με ομηλικούς τους άλλων χωρών, πράγμα που οφείλεται στην έλλειψη χρόνου των Ελληνοπαίδων, με αποτέλεσμα να μην προλαβαίνουν να

έχουν εξωσχολικά ενδιαφέροντα. Μάλιστα, η διαφορά είναι αισθητή σε σχέση με χώρες, όπως είναι η Φινλανδία, που επιτρέπουν στους μαθητές να εκπαιδευτούν στο σχολείο και να εξοικειωθούν με την πληροφορική. Άλλωστε, έχει γίνει αντιληπτό ότι η τεχνολογική πρόοδος σηματοδοτεί την ανάγκη της διά βίου εκπαίδευσης του ανθρώπου. Μ' αυτό το σκεπτικό, επισημαίνει, στο τέλος, ο αρθρογράφος ότι θα πρέπει να εξεταστεί το κατά πόσο, με τη βοήθεια των υπολογιστών, μπορεί να αποκτήσει η εκπαιδευτική διαδικασία παιγνιώδη μορφή για πιο καρποφόρα αποτελέσματα.

B1: Ανάπτυξη χωρίου του κειμένου

" Η εκπαίδευση θα είναι μια διαδικασία που θα ξεκινά από την προσχολική ηλικία και θα συνοδεύει τον άνθρωπο μέχρι τη δύση της ενεργού συμμετοχής του στα κοινωνικοοικονομικά δρώμενα".

Το αίτημα αυτό, της διά βίου εκπαίδευσης, προβάλλει επιτακτικό, ιδιαίτερα στις μέρες μας, λόγω του ότι οι πληροφορίες και οι γνώσεις αυξάνονται και πληθαίνουν, νέα δεδομένα δημιουργούνται, ενώ και οι αναπροσαρμογές-ανακατατάξεις σε πολλούς τομείς αποτελούν αδιάψευστη πραγματικότητα. Γι' αυτό, ο σύγχρονος άνθρωπος πρέπει διαρκώς να ενημερώνεται και να εμπλουτίζει τις γνώσεις του για να είναι σε θέση να αντεπεξέλθει στις σύγχρονες απαιτήσεις και ανάγκες. Άλλωστε, η εισαγωγή των νέων τεχνολογιών στη ζωή μας και η επανάσταση στον τομέα της πληροφορικής, φέρνουν στο προσκήνιο την ανάγκη να βρίσκεται ο άνθρωπος σε "εκπαιδευτική εγρήγορση", με το να παρακολουθεί επιμορφωτικά σεμινάρια, να εκπαιδεύεται στο χειρισμό των υπολογιστών και των εφαρμογών τους και να αποκτά νέες, γενικές και εξειδικευμένες γνώσεις. Μόνο έτσι μπορεί να ανταποκριθεί τόσο στις ανάγκες της εργασίας όσο και στην οργάνωση της προσωπικής του ζωής.

B2α: Η δεύτερη παράγραφος αναπτύσσεται, καταρχάς, με τον τρόπο της αιτιολόγησης. Συγκεκριμένα, αναφέρεται ο λόγος για τον οποίο οι μαθητές της Φινλανδίας έχουν υψηλές επιδόσεις στα μαθήματα, αντίθετα με τους μαθητές της Ελλάδας. Άλλωστε, διαβάζοντας τη θεματική πρόταση: «Εμείς θα σταθούμε ... εκπαιδευτικών CD», παρακινούμαστε να ρωτήσουμε το γιατί, ενώ υπάρχει και το ερώτημα αιτιολόγησης: «ο λόγος;». Συνάμα, υπάρχουν και παραδείγματα αναφορικά με τις εξωσχολικές ενασχολήσεις των Φινλανδών μαθητών: « να παίξουν, να επικοινωνήσουν....».

B2β: Τα στοιχεία που συνηγορούν στο ότι το κείμενο είναι άρθρο είναι τα εξής:

α) **το θέμα** είναι ειδικό και επίκαιρο με ευρύτερο ενδιαφέρον, αφού αφορά την επίδραση που μπορεί να έχει η πληροφορική στις μέρες μας στη βελτίωση της εκπαίδευσης.

β) **η γλώσσα** είναι δηλωτική, κυριολεκτική, με στοιχεία προφορικότητας (α' πρόσωπο: θα σταθούμε, μεταφορική χρήση: παίζουν στα δάχτυλα το διαδίκτυο, ρητορικά ερωτήματα) για την προσέγγιση του αναγνώστη.

γ) **το ύφος** είναι απλό και σε ορισμένα σημεία γίνεται οικείο με τη χρήση ρητορικών ερωτήσεων και του α' προσώπου.

δ) **το περιεχόμενο** εμπεριέχει **αντικειμενικά στοιχεία** αλλά και υποκειμενικά **σχόλια**-αξιολογήσεις του συγγραφέα, όπως: «... ό,τι θα ήθελε να μπορεί να κάνει και κάθε λαχανιασμένο Ελληνόπουλο που τρέχει να προλάβει φροντιστήρια, σχολές και ιδιαίτερα».

ε) **ο σκοπός** είναι να πληροφορηθεί ο δέκτης με βάση και την εξέλιξη της Φινλανδίας για την επίδραση της τεχνολογίας στο χώρο της μάθησης.

στ) **αφόρμηση** από ένα γεγονός της επικαιρότητας, μια ερευνητική έκθεση στις αρχές του Δεκέμβρη για το επίπεδο της εκπαίδευσης μεταξύ διαφόρων χωρών.

ζ) **ο τίτλος**

η) είναι κείμενο, **δημοσιευμένο στον ημερήσιο τύπο, όπως αναφέρεται.**

B3: Στην πρώτη παράγραφο υπάρχει επίκληση στη λογική. Συγκεκριμένα, παρατίθενται αριθμητικά δεδομένα, στο πλαίσιο του πορίσματος μιας επιστημονικής έρευνας (Οι ελλήνοπαιδες ... 31 χώρες) ,που αποτελούν τεκμήρια και αποδεικνύουν τα λεγόμενα του συγγραφέα (Στις αρχές ... γονείς). Παράλληλα, η χρήση της γλώσσας είναι κυριολεκτική – δηλωτική.

B4: Με τη χρήση των ερωτήσεων επιτυγχάνονται δύο στόχοι: αφενός διευκολύνεται η μετάβαση σε όσα πρόκειται να λεχθούν στη συνέχεια και αφετέρου το άρθρο αποκτά ζωντάνια, παραστατικότητα και διαλογικό –ανάμεσα στον αρθρογράφο και τους αναγνώστες- χαρακτήρα. Αξίζει να επισημανθεί ότι κεντρίζεται και αναζωπυρώνεται και το ενδιαφέρον καθώς και η προσοχή του αναγνώστη.

B5: Συνώνυμα

τάραξε: συγκλόνισε, κλυδώνισε

ουραγοί: τελευταίοι, ακόλουθοι

αιτιατό: αποτέλεσμα

αφόρητη: ανυπόφορη, αβάσταχτη

χίμαιρα: ουτοπία

Γ. Παραγωγή λόγου

Εκθεσιότιτλος

Η σύγχρονη εκπαίδευση φέρνει τους νέους σ' επαφή με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές από μικρή ηλικία, με συνέπεια ορισμένοι απ' αυτούς να κατέχουν γνώσεις και δεξιότητες σχετικά με τη χρήση τους, τις οποίες δε διαθέτουν κάποιοι ενήλικες. Ποιες επιδράσεις, θετικές και αρνητικές, μπορεί να έχει το φαινόμενο αυτό στις σχέσεις των νέων με τους μεγαλύτερους, γονείς και δασκάλους; Πώς, με βάση αυτά τα δεδομένα, νομίζετε ότι μπορεί να αναπτυχθεί μια βαθύτερη σχέση ανάμεσα στις δύο γενιές; Να αναπτύξετε τις απόψεις σας σ' ένα αποδεικτικό δοκίμιο.

Ενδεικτικός πρόλογος

Είναι γεγονός ότι στη σύγχρονη κοινωνία της επανάστασης στον τομέα των γνώσεων και των πληροφοριών, τα τεχνολογικά μέσα και ειδικότερα ο ηλεκτρονικός υπολογιστής καταλαμβάνουν εξέχουσα θέση, με αποτέλεσμα και η σχέση μεταξύ των γενεών να τίθεται σε νέα βάση. Δεδομένου ότι η νέα γενιά είναι περισσότερο εξοικειωμένη με τη νέα τεχνολογία και την πληροφορική, γεγονός που μπορεί να επιφέρει τόσο θετικές όσο και αρνητικές επιπτώσεις στη σχέση των δύο γενεών, προέχει να αναζητηθούν οι προϋποθέσεις προκειμένου αυτή η σχέση να οικοδομηθεί σε μία νέα βάση, με ευοίωνες προοπτικές για το μέλλον.

Ενδεικτική 2^η παράγραφος: Παρατήρηση στη σύγχρονη πραγματικότητα

Μέσα στο σύγχρονο κοινωνικό «γίγνεσθαι», που η τεχνολογία κινείται με φρενήρεις ρυθμούς, οι νέοι παρουσιάζονται ευπροσάρμοστοι και καθίστανται θιασώτες και ενθουσιώδεις υποστηρικτές των νέων τεχνολογικών δεδομένων, ερχόμενοι, για παράδειγμα, σ' επαφή με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές από πολύ μικρή ηλικία. Αντίθετα, οι ώριμοι, τουλάχιστον κάποιοι απ' αυτούς, φαίνονται συχνά αγκυλωμένοι στους παλιούς τρόπους, δύσπιστοι απέναντι στα νέα μέσα και ανενημέρωτοι σε ό,τι αφορά τις νέες τεχνολογίες και τις δυνατότητές τους.

- Αρνητικές επιδράσεις - αποτελέσματα στις σχέσεις νέων και μεγαλύτερων, με δεδομένο το γεγονός ότι οι νέοι κατέχουν γνώσεις για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, τις οποίες δε διαθέτουν κάποιοι απ' τους πρεσβύτερους.
- Δημιουργείται χάσμα επικοινωνίας ανάμεσα στις δύο γενιές, δεδομένου ότι οι νέοι περνούν χρόνο μπροστά στη μαγική οθόνη του υπολογιστή, γοητευμένοι απ' όσα έχει να τους αποκαλύψει, ενώ οι ώριμοι, αντί να συμμεριστούν τη νέα αυτή πραγματικότητα στη ζωή των νέων και να συμμετάσχουν στον ενθουσιασμό τους, στέκουν απέναντί τους επικριτικοί και αρνητικοί.

- Η επαφή και η ενασχόληση των νέων με τους υπολογιστές υποκαθιστά τη ζωτική και άμεση επικοινωνία με τους μεγαλύτερους. Η νέα γενιά αρκείται στην απρόσωπη και μηχανική επικοινωνία με τους υπολογιστές και δεν αφιερώνει τον απαιτούμενο χρόνο να επικοινωνήσει με τους μεγαλύτερους και να αντλήσει οφέλη από την πείρα ζωής που έχουν.
 - Η δραστηριότητα των νέων σχετικά με τους υπολογιστές μπορεί να γίνει η "θρυαλλίδα" για έντονες αντιπαραθέσεις ανάμεσα στις δύο γενιές, δεδομένου ότι γονείς και δάσκαλοι, σε κοινό συχνά μέτωπο, επιπλήττουν τους νέους για τη "σπατάλη χρόνου" σε βάρος των σχολικών υποχρεώσεων, ενώ οι γονείς δεν παραλείπουν να προβαίνουν σε απαγορεύσεις προς τους νέους ή έστω αυστηρή οριοθέτηση του χρόνου που θα αφιερωθεί σε ηλεκτρονικά παιχνίδια ή σε περιηγήσεις στις διόδους του διαδικτύου.
 - Οι ώριμοι, έχοντας ζήσει σε διαφορετική εποχή, ενοχλημένοι από την άγνοιά τους σχετικά με τους υπολογιστές και εισπράττοντας την απορριπτική στάση των νέων, τείνουν να είναι απαξιωτικοί προς καθετί καινούριο.
 - Από την άλλη οι νέοι, εμπορούμενοι από αυτοπεποίθηση για τις γνώσεις τους σχετικά με τη νέα τεχνολογία, φτάνουν συχνά στην αλαζονεία, απορρίπτουν τις απόψεις των μεγαλύτερων, απαξιώνουν και αυτοί με τη σειρά τους και τους πρεσβύτερους και τις ιδέες τους ως παρωχημένες και αναχρονιστικές, αρνούνται το διάλογο μαζί τους και κλείνονται αυτάρεσκα στο δικό τους κύκλο των συνομηλίκων, γεγονός που αυξάνει τη μεταξύ τους απόσταση και διευρύνει το χάσμα που τους χωρίζει.
- Θετικές επιδράσεις-αποτελέσματα και τρόποι-προϋποθέσεις για να αναπτυχθεί μια βαθύτερη σχέση ανάμεσα στις δύο γενιές με βάση τα νέα δεδομένα της πληροφορικής.
- Το γεγονός ότι οι νέοι κατέχουν γνώσεις και δεξιότητες σχετικά με τη χρήση των υπολογιστών, τις οποίες δε διαθέτουν κάποιοι ενήλικες, μπορεί να βοηθήσει στο να δημιουργηθεί ένας διάυλος επικοινωνίας μεταξύ τους, όπου οι ώριμοι θα γίνουν εκπαιδευόμενοι και οι νέοι καθοδηγητές τους.
 - Οι ώριμοι, στην προσπάθειά τους να εισέλθουν στην κοινωνία της πληροφορικής, μπορούν να γίνουν μαθητευόμενοι, να αφεθούν στην καθοδήγηση των παιδιών τους, να διδαχθούν απ' αυτά, να τα συμβουλευτούν, να στηριχθούν στις υποδείξεις τους και να εμπιστευτούν τη γνώση και το κριτήριό τους.
 - Με δεδομένο την έλλειψη χρόνου επικοινωνίας μεταξύ των δύο γενεών λόγω των αυξημένων και πολλαπλών υποχρεώσεων εκατέρωθεν, το γεγονός ότι οι νέοι έχουν γνώσεις σχετικά με τους υπολογιστές που δεν τις έχουν οι ενήλικες, μπορεί να γίνει η αιτία να έρθουν οι δύο γενιές πιο κοντά, αναζητώντας οι μεγαλύτεροι να προσαρμοστούν στον κόσμο της τεχνολογίας και νιώθοντας την ανάγκη να μάθουν απ' τους νέους.

- Αυτή η εναλλαγή ρόλων θα επιφέρει μια άλλου τύπου ισοτιμία στη σχέση των δύο γενεών, όπου οι ώριμοι θα μάθουν να είναι περισσότερο ευέλικτοι και ευπροσάρμοστοι στα νέα δεδομένα της τεχνογνωσίας και να ατενίζουν με αισιοδοξία το μέλλον, ενώ οι νέοι θα οπλιστούν με υπευθυνότητα και ωριμότητα, προκειμένου να μνησούν τους μεγαλύτερους στην πραγματικότητα της πληροφορικής.

Τρόποι – προϋποθέσεις για την προσέγγιση των γενεών

- Προκειμένου οι δύο γενιές να έρθουν πιο κοντά, προέχει να καταρριφθούν ισχύουσες προκαταλήψεις και στερεότυπα. Συγκεκριμένα, η αναίτια δυσπιστία και η υπερβολική επιφύλαξη των μεγαλύτερων προς τη νέα τεχνολογία είναι αναγκαίο να εγκαταλειφθεί, όπως και το στερεότυπο που θέλει τον ώριμο "παντογνώστη" και το νέο "αδαή".
- Οι νέοι οφείλουν να δείξουν εμπιστοσύνη στο ηθικό κριτήριο των ώριμων και στην κοινωνική τους πείρα που τους επιτρέπει σωστές υποδείξεις, όσον αφορά τον τρόπο χρήσης της νέας τεχνολογίας. Ειδικότερα, οι νέοι καλούνται να ενστερνιστούν τις παραινήσεις των μεγαλύτερων για οριοθετημένη και μετρημένη χρήση των υπολογιστών, έτσι ώστε να μην είναι εξανδραποδισμένοι σ' αυτούς, αλλά να τους μένει χρόνος να αναπτύσσουν κοινωνικές επαφές και να επικοινωνούν με τους μεγαλύτερους. Με τον τρόπο αυτό, η αντιπαλότητα θα αντικατασταθεί απ' την εγγύτητα και την αλληλοεκτίμηση, ενώ παράλληλα και οι δύο γενιές θα αντιληφθούν ότι η μία έχει να διδαχθεί από τη νοοτροπία και τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της άλλης.
- Προβάλλει επιτακτικό το αίτημα να γίνει αντιληπτό, τόσο από τους νέους όσο και από τους μεγαλύτερους, ότι η κάθε γενιά έχει ζήσει και γαλουχηθεί σε διαφορετικές συνθήκες, με διαφορετικά πρότυπα και ανάγκες. Αυτό σηματοδοτεί την υποχρέωση και των δύο ηλικιακών ομάδων, να κατανοήσει η μία τη διαφορετική προσέγγιση και οπτική θεώρηση της άλλης. Οι νέοι οφείλουν να συνειδητοποιήσουν το γεγονός ότι ο υπολογιστής δεν υποκαθιστά τη συμβουλευτική και την εμπειρία των πρεσβυτέρων. Από την άλλη, οι μεγαλύτεροι καλούνται να αφιερώνουν περισσότερο χρόνο σε ό,τι αφορά την επικοινωνία τους με τους νέους για να μην αναγκάζονται οι τελευταίοι να κάνουν υπερβολική χρήση των υπολογιστών, εξαρτώμενοι απ' αυτούς, για να καλύψουν το έλλειμμα επικοινωνίας που έχουν με τους ωριμότερους.

Η παντοδυναμία της τεχνολογίας

Εκθεσιότιτλος:

Ως νέοι μιας τεχνοκρατικής εποχής διαπιστώνετε ότι η τεχνολογική πρόοδος και η άνοδος του βιοτικού επιπέδου δε συμβαδίζουν πάντα με τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής. Αρθρογραφώντας στη σχολική σας εφημερίδα να αναζητήσετε τις αιτίες του φαινομένου και να παρουσιάσετε τις προϋποθέσεις που πρέπει να υπάρχουν, ώστε ο άνθρωπος να αξιοποιήσει την τεχνολογία προς όφελός του, διατηρώντας όμως την ανθρωπιά και την αξιοπρέπειά του (300 – 400 λέξεις).

Σύμφωνα με μια πρόσφατη έρευνα των μέσων πληροφόρησης, ο άνθρωπος επικεντρώνεται σε μεγάλο βαθμό ιδιαίτερα στα ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας, δίνοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, προτεραιότητα στην τεχνολογία. Ωστόσο, πολλές φορές, χάνει τον αυτοέλεγχο, αλλά και το μέτρο της ηθικής και της ανθρωπιάς, στοιχείο που πρέπει να μας προβληματίσει αναφορικά με την ανάγκη διατήρησης και βελτίωσης της ποιότητας ζωής του καθενός μας.

Ο άνθρωπος, στην προσπάθειά του να έχει ανέσεις, να τελειοποιήσει τα μέσα που διαθέτει για να επικοινωνήσει με τους γύρω του και, τελικά, να πετύχει την υλική ευημερία, έχασε τις ισορροπίες του, την αυτοκυριαρχία και τον αυτοέλεγχό του. Έτσι, ενώ απέκτησε τα πιο εκσυγχρονισμένα μέσα τεχνολογίας και ηλεκτρονικών εφαρμογών, είτε σε επαγγελματικό είτε σε προσωπικό επίπεδο, οδηγήθηκε στο σημείο να έχει άγχος και να υπερεργάζεται, μη μπορώντας να οριοθετήσει τη ζωή του και μη έχοντας ποιοτικές επιλογές.

Είναι διαπιστωμένο ότι η έλλειψη ποιότητας ζωής είναι συνυφασμένη και με την τακτική, τη νοοτροπία και την ηθοτροπία των πολιτικών ηγετών και των ιθυνόντων, με την έννοια ότι στην προσπάθειά τους να κάνουν επίδειξη ισχύος και ατρόμητης αμυντικής πολιτικής, στο πλαίσιο της συσσώρευσης πολεμικών εξοπλισμών, παραθεωρούν και δεν υπολογίζουν την ποιότητα ζωής των πολιτών. Κάτω από αυτή τη βάση, πλουτίζουν, βέβαια, οι πολεμικές βιομηχανίες και οι επικεφαλής τους, με την πρόκληση πολεμικών συγκρούσεων και την πώληση όπλων, ωστόσο κλυδωνίζεται η ειρήνη και οι άνθρωποι ζουν με την αβεβαιότητα, έχοντας εύθραυστο ψυχισμό και χάνοντας το μέτρο και την ποιότητα ζωής τους.

Το ζητούμενο, βέβαια, είναι η λελογισμένη χρήση της τεχνολογίας. Με δεδομένο ότι το άτομο γαλουχείται και διαπαιδαγωγείται στο οικογενειακό περιβάλλον, είναι εύλογο οι γονείς να κληθούν να ασκήσουν την κατάλληλη συμβουλευτική προς τα παιδιά τους για την ορθή χρήση των τεχνολογικών μέσων. Για την ακρίβεια, οι γονείς έχουν χρέος να νουθετήσουν τα νεαρά άτομα, αναφορικά με τη μετρημένη, οριοθετημένη χρονικά, χρήση των μέσων τεχνολογίας, όπως είναι το κινητό τηλέφωνο, προκειμένου να μην εξαρτώνται από αυτά και χάνουν την αυτοκυριαρχία και την αξιοπρέπειά τους. Άλλωστε, είναι

φρόνιμο να πείσουν οι πρεσβύτεροι τους νεότερους ότι η τεχνολογία λειτουργεί επικουρικά και βοηθητικά στη ζωή μας, χωρίς να μπορεί να υποκαταστήσει τη διαζώσης, ανθρώπινη, ουσιαστική και βαθύτερη επικοινωνία.

Συνάμα, κάθε χρήστης ενός τεχνολογικού μέσου επικοινωνίας, όπως είναι ο υπολογιστής, καλείται να σέβεται τα προσωπικά δεδομένα των συνανθρώπων του. Αυτό σημαίνει ότι δεν είναι πρέπον να τα εκθέτει, να τα κοινοποιεί και να τα εκμεταλλεύεται για να αναδειχθεί ο ίδιος στα μάτια και τη συνείδηση των άλλων ή για αντιπερισπασμό ή ακόμα και για να υπονομεύσει ένα άτομο με το οποίο βρίσκεται σε αντιπαράθεση.

Με στόχο τη διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος και τη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας, ο άνθρωπος προέχει να αξιοποιεί κάθε τεχνολογικό επίτευγμα, σεβόμενος αυτή τη συνθήκη. Πιο συγκεκριμένα, κάθε δοκιμή, κάθε πείραμα, είτε σε επίπεδο επιστημονικής έρευνας είτε σε επίπεδο πολεμικών εξοπλισμών, απαιτείται να γίνεται χωρίς να αποβαίνει σε βάρος της φύσης ή της υγείας των ανθρώπων και με το σκεπτικό της μη υπονόμησης και υποθήκευσης των επόμενων γενεών.

Τελικά, ο δείκτης πολιτισμού μιας κοινωνίας αλλά και ευρύτερα της ανθρωπότητας σταθμίζεται ανοδικά όταν πρυτανεύουν και κυριαρχούν οι ανθρωπιστικές αξίες. Έτσι, με δεδομένο ότι η εξέλιξη της τεχνολογίας είναι αναπόδραστη, ο άνθρωπος καλείται να έχει, πρωτίστως, ηθικούς φραγμούς, αυτοσυνειδησία και αίσθηση του μέτρου, για να αποβεί η τεχνολογία προς όφελός του.-

Σύνταξη: Κώστας Στεφ. Ιωαννίδης